

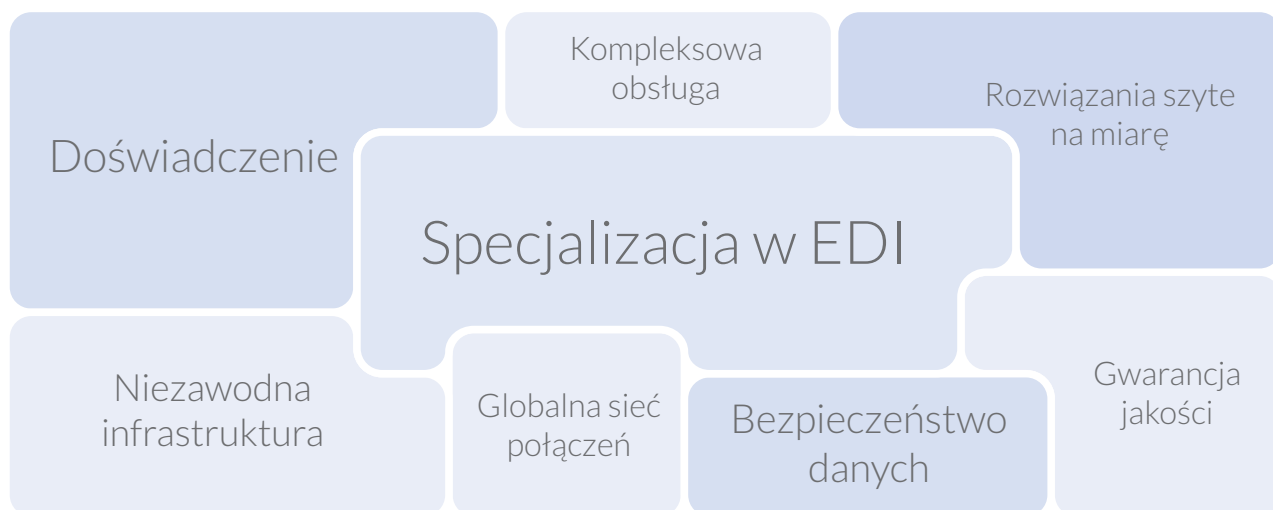

E-faktura

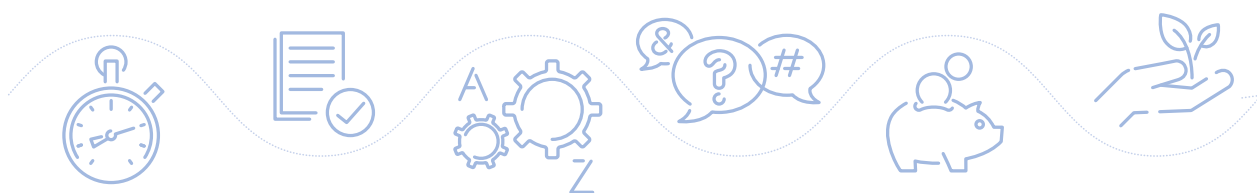
- przełom regulacyjny w Polsce
i Unii Europejskiej

Co nas wyróżnia?

Co oferujemy?

Komunikacja EDI

Elektroniczna wymiana dokumentów dopasowana do indywidualnych potrzeb.

E-faktury

Kompleksowe rozwiązania dla faktur elektronicznych w każdym formacie. Wsparcie procesów P2P i O2C.

Integracja systemów ERP

Łączymy wszystkie systemy ERP.

Szkolenia i consulting

Wsparcie na wszystkich etapach wdrażania EDI.

E-faktura

– przełom regulacyjny w Polsce i Unii Europejskiej

Jak faktury stają się elektroniczne

Uwarunkowania prawno – podatkowe funkcjonowania faktur elektronicznych w obrocie gospodarczym w Polsce.

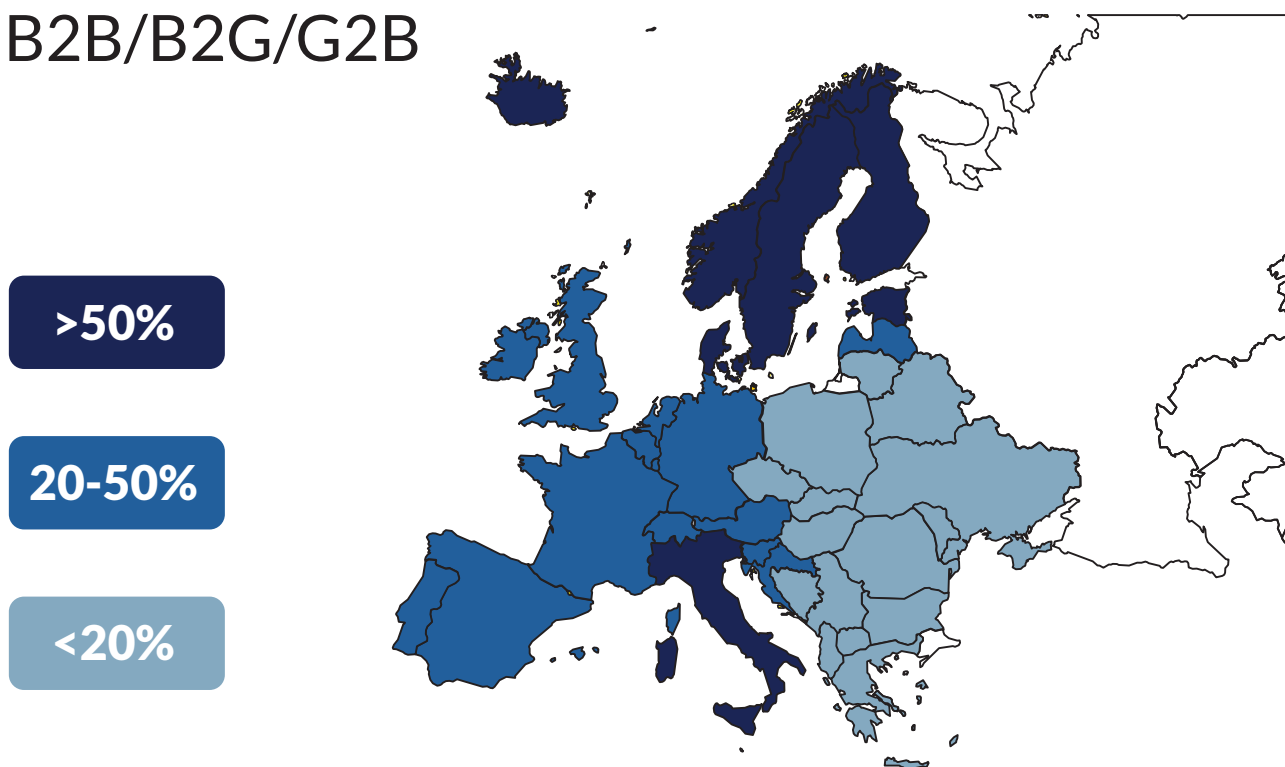
Wstęp

Faktury elektroniczne zyskują coraz większe znaczenie. Motorem napędowym zmian jest konsekwentnie prowadzona polityka ustawodawcza na poziomie Unii Europejskiej, której założeniem jest praktyczne, a nie jedynie formalne, zrównanie w obrocie gospodarczym dokumentów w postaci elektronicznej z dokumentami w postaci papierowej. Polska konsekwentnie liberalizuje prawo podatkowe i dostosowuje swoje struktury administracyjne do obsługi dokumentów elektronicznych. Postęp jest ogromny i widoczny dla każdego, choć w porównaniu do innych krajów UE mamy jeszcze dużo do zrobienia.

Udział e-faktur w Europie (rok 2020)

Dane pochodzą z raportu “E-Invoicing / E-Billing” firmy Billentis z lutego 2021

B2B/B2G/G2B

Pierwszym znaczącym krokiem jest przyjęcie ustawy o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym. Ustawa z dnia 9 listopada 2018 roku wdraża do naszego prawa **Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/55/UE** z 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych. Polska była mocno zaangażowana w prace nad dokumentem, ze względu na jej pozytywne efekty.

Ostatnie lata przyniosły istotne zmiany przepisów dotyczących obsługi faktur elektronicznych. To nie jedynie uproszczenia, ale głębokie modyfikacje. W ślad za dyrektywami Rady Europy, Polska usunęła bariery jeszcze niedawno ograniczające praktyczne zastosowanie dokumentów elektronicznych w obiegu gospodarczym. Zgodnie z aktualną doktryną, e-faktury muszą być równoważne fakturom papierowym. Interpretowane jest to w ten sposób, że porządek prawny państw członków Unii Europejskiej nie może nakładać żadnych dodatkowych wymogów na faktury elektroniczne, jakie nie miałyby zastosowania wobec faktur papierowych. Istotne zmiany w polskim porządku prawnym w odniesieniu do faktur elektronicznych z ostatnich lat to:

1. Zniesienie obowiązku podpisywania faktur elektronicznych kwalifikowanym podpisem elektronicznym,
2. Definicja faktury elektronicznej jako dokumentu w dowolnym formacie elektronicznym,
3. Zniesienie obowiązku uzyskania uprzedniej zgody odbiorcy, tj. zgody na otrzymywanie e-faktur przed wystawieniem pierwszej faktury elektronicznej,
4. Zniesienie ograniczeń w odliczaniu VAT z faktur elektronicznych, które wydrukowywano dla potrzeb akceptacji i dekretacji księgowej,
5. Zniesienie obowiązku archiwizowania dokumentów w takim formacie, w jakim zostały wystawione (faktury papierowe po zeskanowaniu mogą być przechowywane elektronicznie),
6. Zniesienie obowiązku wystawiania dokumentu korygującego, w tym samym formacie, w którym wystawiono dokument pierwotny,
7. Wprowadzenie obowiązku zapewnienia autentyczności integralności faktur na drodze wprowadzenia kontroli biznesowych. Obowiązki zapewnienia kontroli biznesowych dotyczą w równym stopniu faktur elektronicznych, co i papierowych.

Plany UE idą znacznie dalej. W Polsce ma to swój wyraz między innymi w przyjętej i podpisanej w dnia 19 listopada 2018 roku ustawie z dnia **9 listopada 2018 r. o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym.**

Głównym celem ustawy jest implementacja Dyrektywy 2014/55/UE o elektronicznym fakturowaniu w dostawach publicznych, która w ramach negocjacji i stanowiska rządu Polska silnie wspierała, a teraz konsekwentnie wdraża, o czym namacalnie świadczy rozstrzygnięty przetarg na projekt „**Platformy pośredniczącej elektronicznego fakturowania dla sfery finansów publicznych**”. Celem głównym projektu jest wdrożenie obowiązkowego odbioru faktur elektronicznych przez administrację publiczną. Cel ten wynika z wypełnienia nałożonego na Polskę i inne kraje członkowskie Unii Europejskiej obowiązku wdrożenia Dyrektywy 2014/55/UE w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych. Realizacja wskazanego celu projektu będzie oznaczała osiągnięcie stanu gotowości podmiotów publicznych do odbioru faktur elektronicznych zgodnych z wymaganiami Dyrektywy, tj. spełniających wymagania ustrukturyzowanych formatów zgodnych ze standardami opublikowanymi przez Komisję Europejską jako standardy spełniające wymagania Normy Europejskiej począwszy od dnia **18 kwietnia 2019 roku.**

Co ciekawe zarówno legislacja europejska jak i polska mówią o fakturze elektronicznej inaczej, a przede wszystkim szerzej niż ją powszechnie i niesłusznie dziś rozumiemy. Zatem formą preferowaną przez polskiego ustawodawcę nie jest obraz (np. plik „PDF”) a zbiór danych umożliwiających automatyczne przetwarzanie czyli „ustrukturyzowana faktura elektroniczna”. Taki format e-faktury umożliwia administracji podatkowej i przedsiębiorcom pełną automatyzację przetwarzania danych z faktur.

U progu regulacyjnego przełomu w historii faktur elektronicznych przedstawiamy Państwu kompendium wiedzy na temat obecnego stanu prawnego i obowiązujących praktyk w Polsce.

Mamy nadzieję, że nasza publikacja pomoże Państwu szybko odnaleźć odpowiedzi na większość – jeśli nie na wszystkie – pytania w zakresie zagadnień związanych z elektroniczną fakturą.

Pierwszą wzmiankę dotyczącą e-faktur w polskim prawodawstwie zawarto w rozporządzeniu Ministra Finansów z 14 lipca 2005 roku – zrównano wtedy faktury elektroniczne z tradycyjnymi. Od tego momentu nastąpił szereg coraz bardziej liberalnych zmian, by ułatwić przedsiębiorcom korzystanie z e-fakturowania. Poniżej aktualny stan prawny, uwzględniający również nadchodzące projekty.

1. Najważniejsze przepisy dotyczące faktur

Od 1 stycznia 2014 roku praktycznie wszystkie przepisy dotyczące fakturowania znalazły się w ustawie o VAT, w art.106 a i następnych, oraz w art.116 ustawy o VAT (art.116 ustawy reguluje kwestie faktur VAT RR, które nie zostały zmienione i obecnie diametralnie różnią się od „zwykłych” faktur).

Zawarcie przepisów o fakturach w ustawie o VAT należy oceniać bardzo pozytywnie, ustawowa ranga powoduje, że przepisy te trudniej będzie zmieniać, zwiększa to zatem stabilność i pewność podatników co do ich stosowania. Mówiąc o najważniejszych przepisach odnoszących się do fakturowania należy wskazać również przepisy unijne, a w szczególności:

Dyrektywę Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 roku w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006) , która reguluje wymogi dotyczące wystawiania faktur przede wszystkim w Rozdziale 3, XI Tytułu,

Dyrektywę Rady 2010/45/UE z dnia 13 lipca 2010 roku zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w odniesieniu do przepisów dotyczących fakturowania (Dz. Urz. UE L 189/1 z 22.07.2010),

Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca 2011 roku ustanawiające środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 77/1 z 23.03.2011)

2. Definicja faktury

Faktura jest podstawowym dokumentem systemu podatku od towarów i usług (VAT). Każdy podatnik VAT ma obowiązek wystawić fakturę dokumentującą w szczególności sprzedaż (tj. dostawę towarów i świadczenie usług) dokonywaną na rzecz innego podatnika VAT, a nawet na rzecz osoby prawnej niebędącej podatnikiem. Tylko sprzedaż osobom fizycznym nieprowadzącym działalności gospodarczej nie musi być fakturowana (chyba, że osoba fizyczna zgłosi takie żądanie) – ale trzeba – wskazanym osobom – wystawiać paragony z kasy fiskalnej. Wystawianie faktur może przybrać formę papierową lub elektroniczną.

W art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (dalej VAT) określono, iż **fakturą jest dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej zawierający dane wymagane ustawą i przepisami wydanymi na jej podstawie.**

Ustawodawca zdefiniował także, co należy rozumieć pod pojęciem „faktury elektronicznej”, określając, że jest to **„faktura w formie elektronicznej wystawiona i otrzymana w dowolnym formacie elektronicznym”**. Fakturą jest zatem każdy dokument, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej, zawierający niezbędne dane przewidziane w ustawie oraz aktach wykonawczych.

Powyższe definicje związane są z nowym podejściem do istoty faktury, wymuszonym obowiązkiem implementacji przepisów dyrektywy VAT związanych z zasadami fakturowania.

Z dyrektywy VAT wynika, że **faktura powinna być rozumiana jako zbiór informacji, jako zestaw podstawowych danych wskazujących na to kto, komu sprzedał i za ile**. Zestaw tych informacji może być wyrażony w dowolnej formie papierowej, elektronicznej, może to być klasyczna papierowa faktura, ale również paragon (jako faktura uproszczona), nota księgową lub inny dokument rozliczeniowy, a nawet umowa w wersji papierowej, jeżeli zawiera wszystkie informacje dla faktury.

Definicja wprowadzona do ustawy VAT stwierdza, że fakturą jest **„każdy dokument, który zawiera odpowiednie informacje”**. Jest to definicja zbieżna z art.218 dyrektywy VAT, zgodnie z którym „państwa członkowskie uznają za faktury dokumenty lub noty w formie papierowej lub elektronicznej, które spełniają określone warunki”. Zgodnie z dyrektywą VAT, faktury papierowe oraz elektroniczne są ze sobą zrównane, sam przepis stwierdza ponadto, że faktura to „dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej”.

3. Faktura elektroniczna

Z definicji faktury elektronicznej, zawartej w art.2 pkt 32 ustawy VAT wynika, że **faktura elektroniczna to pewna odmiana faktury, która jest wystawiana i otrzymywana w formie elektronicznej**.

Jest to odzwierciedlenie art.217 dyrektywy VAT, zgodnie z którym „do celów niniejszej dyrektywy *<faktura elektroniczna>* oznacza fakturę zawierającą informacje wymagane w niniejszej dyrektywie, wystawioną otrzymaną w dowolnym formacie elektronicznym”. Wyboru formatu dokonują podatnicy. Zgodnie z definicją nie wszystkie faktury utworzone w formacie elektronicznym można uznać za „fakturę elektroniczną”.

Rodzaj formatu elektronicznego faktury nie powinien mieć znaczenia, ważny powinien być jedynie fakt, że faktura jest w formacie elektronicznym w momencie jej wystawienia oraz otrzymania. Pozwala to na wysyłanie i otrzymywanie faktur elektronicznych w jednym formacie, a następnie ich przekonwertowanie na inny format.

Faktura powinna zostać uznana za wystawioną, gdy dostawca lub usługodawca albo osoba trzecia działająca w ich imieniu, albo nabywca lub usługobiorca w przypadku samofakturowania udostępni fakturę, tak aby odbiorca faktury mógł ją otrzymać. Może to oznaczać, że faktura elektroniczna jest przekazywana bezpośrednio odbiorcy poprzez, chociażby, wiadomość e-mail lub bezpieczne połączenie albo pośrednio poprzez, na przykład, jednego lub kilku usługodawców, albo że jest udostępniana i dostępna dla odbiorcy za pośrednictwem portalu internetowego lub z zastosowaniem jakiegokolwiek innej metody.

Ważne jest, aby ustalić datę, z którą fakturę uzna się za wystawioną, tak, aby dostawca lub usługodawca mógł wywiązać się z obowiązku jej wystawienia w wymaganym terminie (art. 222), zaś odbiorca faktury z obowiązku odnośnie przechowywania faktur.

E-faktura to elektroniczny odpowiednik faktury papierowej, zawierający te same dane i posiadający taką samą wartość pod względem prawnym.

W Polsce ok. 10 procent wystawianych faktur to e-Faktury. Tymczasem w Wielkiej Brytanii stanowią one aż 90 procent.

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej (Agenda Cyfrowa dla Europy), e-faktura powinna stać się głównym systemem fakturowania w Europie do 2020 roku.

Wytyczne Komisji Europejskiej w Polsce realizuje Krajowe Wielostronne Forum Elektronicznego Fakturowania działające przy Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju. Jego rolą, podobnie, jak w pozostałych państwach Unii Europejskiej, jest przede wszystkim zebranie doświadczeń w zakresie elektronicznego fakturowania na lokalnym rynku po to, aby móc realizować Agendę Cyfrową dla Europy i utworzyć m.in. krajową strategię elektronicznego fakturowania.

Polski rynek rozwija się zgodnie z trendem europejskim. Przedsiębiorcy powoli decydują się na wprowadzanie e-faktur. Sprzyjają temu nowe regulacje prawne oraz rozwiązania techniczne – jak na przykład serwisy ułatwiające zarządzanie e-fakturami. Jednak wciąż jesteśmy w tyle za pozostałymi państwami Unii Europejskiej. Najszybciej zmiany wdrażają duże przedsiębiorstwa. Firmy z sektora MSP podchodzą do e-faktur z większym dystansem.

Do końca 2012 roku barierą we wprowadzaniu usługi elektronicznego fakturowania dla wielu firm było stosowanie sformalizowanego podpisu elektronicznego i systemu elektronicznej wymiany danych (EDI). Obecnie istnieje możliwość zapewnienia wiarygodności e-faktur za pomocą dowolnych kontroli biznesowych.

Od początku 2013 roku nie ma już także obowiązku wyrażenia przez odbiorcę formalnej zgody na przesyłanie faktur w formie elektronicznej. Kwestię tę pozostawiono w gestii umownej stron. Na otrzymanie faktury elektronicznej wystarczy zgoda ustna lub np. domniemana, czyli opłacenie pierwszej faktury elektronicznej przez klienta.

Tak jak w przypadku faktur papierowych, faktury elektroniczne powinny mieć zapewnioną przez wystawcę odpowiednią wiarygodność. Kwestia ta dotyczy trzech cech autentyczności: pochodzenia, integralności treści i czytelności, co zostanie szczegółowo omówione w dalszej części opracowania.

E-faktury opłacają się Europie. Szacuje się, że firmy stosujące rozliczenia za pomocą faktur elektronicznych wypracowują roczne oszczędności rzędu ponad 240 miliardów euro.

Analizy europejskiego rynku e-faktur i standardy tego rynku wyznacza w Europie Europejskie Wielostronne Forum na rzecz elektronicznego fakturowania, działające przy Komisji Europejskiej. Najważniejszym dokumentem, zgodnie z którym państwa UE dostosowują swoje przepisy do wspólnych norm, jest Agenda Cyfrowa dla Europy. Stanowi ona jeden z siedmiu filarów strategii Europa 2020, która ustala cele dla wzrostu UE do 2020 r.

Celem w zakresie elektronicznych płatności i fakturowania jest utworzenie Jednolitego Europejskiego Obszaru Płatniczego (SEPA).

Obecnie w Europie wystawia się ponad 33 miliardy faktur. Mniej więcej połowa z nich trafia do konsumentów. Reszta to faktury wystawiane w sektorze B2B i publicznym. W większości europejskich państw tradycyjne fakturowanie odchodzi do lamusa. Ponad 75 procent firm zatrudniających powyżej 250 osób korzysta z e-faktur. Liderami rynku są kraje skandynawskie, gdzie e-fakturowanie jest powszechne również w sektorze publicznym.

Cały czas Komisja Europejska pracuje nad stworzeniem jednolitego systemu międzynarodowej wymiany faktur.

4. Upowszechnienie e-faktur w polskim obrocie gospodarczym

W polskim prawie podatkowym w ostatnich latach nastąpiła istotna zmiana przepisów dotyczących obsługi faktur elektronicznych:

1) DOMYŚLNA ZGODA

Zniesiono obowiązek uzyskania na otrzymywanie e-faktur uprzedniej zgody odbiorcy. Obecnie akceptacja klienta co do zgody na przesyłanie e-faktury wciąż jest wymagana, ale już nie na piśmie. Przedsiębiorcy mogą porozumieć się słownie z klientem i umówić się na wysłanie faktury online. Można również bez wcześniejszego porozumienia przestać nabywcy fakturę drogą elektroniczną i jeśli ten opłaci ją, uznaje się, że wyraża zgodę.

2) DOWOLNY FORMAT

Faktura elektroniczna może być przesyłana w dowolnym formacie elektronicznym. Wybór formatu, w którym wysyłana może być e-faktura, zależy od wystawcy dokumentu. Może to być tekst, zdjęcie lub format tekstowo-graficzny, wysłany pocztą e-mail jako załącznik: PDF, DOC, JPEG, PNG, TXT, HTML itd. Ta różnorodność może stanowić barierę dla odbiorców e-faktur podczas wykorzystywania tych dokumentów.

3) BRAK OGRANICZEŃ VAT

Zniesiono ograniczenia w odliczaniu VAT-u z faktur elektronicznych, które wydrukowano dla potrzeb akceptacji i dekretacji księgowej,

4) ARCHIWIZACJA ELEKTRONICZNA REKOMENDOWANA

Zniesiono obowiązek przechowywania faktur wyłącznie w formie papierowej, archiwizacja faktur w postaci elektronicznej jest nie tylko dopuszczalna przez organy podatkowe, ale również pożądana.

5) UŁATWIWIONA PROCEDURA PODPISU

Zniesiono obowiązek podpisywania faktur elektronicznych kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

5. Walidacja faktur elektronicznych

Proste korzystanie z faktur elektronicznych jest możliwe za sprawą elektronicznej wymiany danych (EDI). Technologia EDI zapewnia bezpośrednią wymianę danych między dowolnymi systemami informatycznymi (np. między systemami finansowo-księgowymi różnych firm) dzięki temu, że dokumenty (w tym faktury są przesyłane jako ustrukturalizowane pliki danych. Ta właściwość elektronicznej wymiany danych (EDI) sprawia, że fakturę elektroniczną nie tylko można łatwo przetworzyć, zaksięgować i elektronicznie archiwizować ale także można ją konfrontować z innymi dokumentami handlowymi i logistycznymi. Proces taki nazywamy walidacją. Walidacja to sprawdzanie faktur elektronicznych pod względem rachunkowym (poprawność wyliczenia wartości podatku, deklaracji stawek podatku, kwalifikacji do właściwego okresu księgowego, itd.) oraz biznesowym (czy np. faktura powstała w wyniku wcześniej wysłanego zamówienia, czy występuje nr dowodu dostawy, czy ma prawidłową strukturę). Walidacja odbywa się w oparciu o ustalone reguły walidacji, które mogą być dowolnie dostosowane do istniejących potrzeb księgowych czy biznesowych. Walidacja z wykorzystaniem technologii EDI (elektronicznej wymiany danych) umożliwia pełną automatyzację procesów P2P (Purchase to Pay) i O2C (Order to Cash).

Badanie niezgodności może dotyczyć jedynie obecności referencji, ale może także sprawdzać zgodność miejsca i daty dostawy, zgodność identyfikatorów SKU (np. EAN-ów – ang. European Article Number – Europejski Kod Towarowy, oznaczenie to jest powszechnie wykorzystywane do znakowania opakowań jednostkowych oraz zbiorczych), zgodność ilości w obrębie SKU. Przy tysiącach faktur przetwarzanych miesięcznie i połączonych z fakturami innych dokumentach, w znaczący sposób obniżają się koszty procesu ewidencji faktur po stronie kupującego.

Dzięki prowadzonej przez EDISON S.A. walidacji można mieć gwarancję, że faktura jest poprawna pod względem rachunkowym oraz biznesowym.

6. Archiwizacja faktur elektronicznych

Prowadząc działalność gospodarczą należy pamiętać o obowiązku przechowywania dokumentacji firmowej.

Zgodnie z **Ustawą o rachunkowości oraz z art. 86 Ordynacji podatkowej** dokumentację podatkową należy przechowywać przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

Mianem dokumentów podatkowych określa się wszystkie kopie i oryginały faktur VAT, dokumenty związane z poborem i inkasem podatkowym, księgi podatkowe i związane z ich prowadzeniem dokumenty, a także wszystkie kopie wystawionych rachunków.

Te same zasady dotyczą podatników podatku VAT.

Za **brak archiwizacji dokumentów** lub **niewłaściwe** ich przechowywanie grozi **odpowiedzialność karna z art. 83 Kodeksu karnego skarbowego**.

Właściwe przechowywanie faktur, e-faktur to zapewnienie o ich autentyczności, integralności i czytelności przez cały czas ich archiwizowania. Gwarantem takiej archiwizacji jest **System Archiwizacji Faktur Elektronicznych**. Zarchiwizowane dokumenty udostępniane są uprawnionym osobom on-line.

Za sprawą Systemu Archiwizacji Faktur Elektronicznych można przechowywać faktury w formie elektronicznej zgodnie z wymogami wynikającymi z ustaw o podatku VAT, podatkach dochodowych, ordynacji podatkowej i rachunkowości. System wspomaga też szybkie wyszukiwanie potrzebnych dokumentów, na przykład w celu kontroli lub audytu.

Zasady dotyczące przechowywania faktur elektronicznych, podobnie jak faktur papierowych, reguluje ustawa o VAT w art. 112, czyli Ustawa z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004 nr 54 poz. 535).

Przepisy wskazują, że archiwizacja dokumentów elektronicznych takich jak e-faktury, czyli faktury w formacie elektronicznym powinna odbywać się w sposób zapewniający:

Autentyczność pochodzenia, integralność treści i czytelność tych faktur od momentu ich wystawienia do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego

Łatwe ich odszukanie

Bezwzględny dostęp do faktur organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej na żądanie, zgodnie z odrębnymi przepisami

Przepisy nie wskazują na to, w jakim formacie i jakiej formie powinna być prowadzona archiwizacja dokumentów. Mogą być one przechowywane między innymi na dysku twardym, pendrive, płytach CD, ale obecnie najczęściej przedsiębiorcy decydują się na przechowywanie dokumentów w formie elektronicznej na zewnętrznych serwerach. Taka forma archiwizacji zapewnia większe bezpieczeństwo w razie usterek sprzętu komputerowego w firmie i stały dostęp niezależnie od lokalizacji firmy.

Warto pamiętać, że elektroniczna archiwizacja dokumentów powinna również opierać się o regularne prowadzenie ich kopii zapasowych, aby w razie ich utraty można było uzyskać szybki dostęp do ich kopii.

Stosowany przez Edison SAFE – System Archiwizacji Faktur Elektronicznych pozwala na elektroniczną archiwizację dokumentów zgodnie z wymogami prawnymi. System zapewnia bezpieczne przechowywanie i dostęp do dokumentów on-line z użyciem szyfrowanego połączenia, dzięki czemu gwarantuje ich ochronę przed wglądem przez niepowołane osoby. Przechowywane dokumenty są dostępne tylko dla osób posiadających odpowiednie uprawnienia.

7. Kontrole biznesowe

Rozwiązania podatkowe implementowane przez ustawodawcę do przepisów prawa podatkowego, wymuszają obecnie coraz częściej wdrożenie rozwiązań elektronicznych (np. pliki JPK) w prowadzonych działalnościach. Wprowadzanie tego typu mechanizmów ma na celu nie tylko usprawnienie rozliczeń podatkowych ale również ograniczenie ryzyk podatkowych wynikających z art. 106m ustawy VAT, dotyczący konieczności zapewnienia autentyczności pochodzenia faktur i integralności treści, w szczególności za pomocą dowolnych kontroli biznesowych. Zgodnie z art. 106m ust. 2 ustawy VAT, poprzez autentyczność pochodzenia faktury rozumie się pewność, co do tożsamości dokonującego dostawy towarów lub świadczącego usługi albo wystawcy faktury.

NALEŻY W TYM ZAKRESIE UWZGLĘDNIĆ CZTERY ELEMENTY:

1. Gwarancja ze strony dostawcy towarów lub usługodawcy.

Dostawca towarów lub usługodawca musi być w stanie zapewnić, że faktura została rzeczywiście wystawiona przez niego lub w jego imieniu i na jego rzecz.

2. Gwarancja ze strony nabywcy towarów lub usługobiorcy.

Podatnik będący nabywcą towarów lub usługobiorcą musi być w stanie zapewnić, że otrzymana faktura pochodzi od dostawcy towarów lub usługodawcy albo od wystawcy faktury.

3. Weryfikacji poprawności informacji odnośnie tożsamości dostawcy towaru lub usługodawcy wskazanych na fakturze.

Tożsamość dostawcy towaru lub usługodawcy to element, który jest zawsze wymagany na fakturze. Nie jest to jednak, samo w sobie, wystarczające, aby zapewnić autentyczność pochodzenia. Nabywca towarów lub usługobiorca powinien w tym przypadku upewnić się, że wymieniony na fakturze dostawca towarów lub usługodawca dokonał w rzeczywistości, dostawy towarów lub świadczenia usług, których dotyczy faktura. W celu wypełnienia tego obowiązku może zastosować dowolne kontrole biznesowe, które ustalają wiarygodną ścieżkę audytu między fakturą a dostawą towarów lub świadczeniem usług.

4. Zapewnienie tożsamości wystawcy faktury.

Podatnik może wybrać sposób zapewnienia tożsamości wystawcy faktury poprzez zastosowanie np. technologii EDI. Niemniej jednak pozostaje to bez uszczerbku dla motywu 10 dyrektywy 2010/45/UE, który stanowi, przede wszystkim, że faktury powinny odzwierciedlać faktyczne transakcje. Zapewnienie tożsamości wystawcy faktury może mieć zastosowanie do przypadków, gdy fakturę wystawił dostawca towarów lub usługodawca, jak również do przypadków, gdy fakturę wystawiła osoba trzecia, lub w sytuacji samofakturowania.

Z kolei zgodnie z art. 106m ust. 3 przez integralność treści faktury rozumie się, że w fakturze nie zmieniono danych, które powinna zawierać faktura.

Treść faktury, której integralność musi być zapewniona, oznacza treść, która została zdefiniowana w dyrektywie VAT.

Zapewnienie integralności treści faktury stanowi obowiązek zarówno dla podatnika dokonującego dostawy towarów lub świadczącego usługi, jak również dla podatnika będącego nabywcą towarów lub usługobiorcą. Mogą oni niezależnie od siebie wybrać sposób wypełnienia tego obowiązku lub też mogą razem porozumieć się co do tego, iż poprzez, na przykład **zastosowanie określonej technologii, jaką jest EDI**, lub zaawansowanych podpisów elektronicznych, zapewnione zostanie, że treść pozostanie niezmienną. Podatnik w celu wypełnienia tego obowiązku może dokonać wyboru, czy stosuje, przykładowo, kontrole biznesowe, które ustalają wiarygodną ścieżkę audytu między fakturą a dostawą towarów lub świadczeniem usług, czy też określone technologie.

Autentyczność pochodzenia, integralność treści i czytelność faktury, niezależnie od tego, czy wystawiono ją w formie papierowej czy elektronicznej, zapewnia się od momentu wystawienia faktury aż do końca okresu jej przechowywania. Każdy podatnik określa sposób zapewnienia autentyczności pochodzenia, integralności treści i czytelności faktury. Można to zapewnić za pomocą dowolnych kontroli biznesowych, które ustalają wiarygodną ścieżkę audytu między fakturą a dostawą towarów lub świadczeniem usług.

Czytelność faktury oznacza, że faktura jest czytelna dla człowieka. Musi taką pozostać aż do końca okresu jej przechowywania. Faktura powinna mieć postać, w której wszystkie dane dotyczące podatku VAT zawarte na fakturze będą wyraźnie czytelne, na papierze lub na ekranie, bez potrzeby przeprowadzania nadmiernej analizy lub interpretacji, np. **wiadomości EDI**, wiadomości XML oraz inne ustrukturyzowane komunikaty w oryginalnym formacie nie są uważane za czytelne dla człowieka.

Dla faktur elektronicznych warunek czytelności zostanie uznany za spełniony, gdy faktura będzie mogła być przedstawiona na żądanie w rozsądnym terminie, w taki sam sposób jak ten, o którym mowa w art. 245 ust. 1, tj. bezzwłocznie, w tym po dokonaniu procesu konwersji, w postaci czytelnej dla człowieka na ekranie lub w formie druku.

Trzy przykłady procedur lub technologii wymienione w dyrektywie 2010/45/UE:

- kontrole biznesowe, które ustalają wiarygodną ścieżkę audytu,
- zaawansowane podpisy elektroniczne,
- technologia EDI

W kontekście art. 233 dyrektywy VAT, kontrole biznesowe należy rozumieć jako proces, za pośrednictwem którego podatnik tworzy, wdraża oraz aktualizuje dostateczny poziom pewności w zakresie tożsamości dostawcy lub usługodawcy albo wystawcy faktury (autentyczność pochodzenia), w zakresie tego, iż nie zmieniono danych dotyczących podatku VAT (integralność treści) oraz w zakresie czytelności faktury od momentu wystawienia faktury aż do końca okresu przechowywania.

Kontrole biznesowe powinny być odpowiednie do wielkości, działalności i rodzaju podatnika oraz powinny uwzględniać ilość i wartość transakcji, jak również ilość i rodzaj dostawców lub usługodawców oraz nabywców lub usługobiorców. W stosownych przypadkach uwzględnione powinny być także inne czynniki.

Technologia EDI zatem to nie tylko gwarant autentyczności pochodzenia faktur i integralności treści, ale również strategiczny „katalizator” gospodarczy, jednoczący klientów, dostawców, banki i firmy logistyczne, wywołujący powstanie efektywniejszych relacji partnerskich, opartych na usprawnionych procedurach roboczych, ściślejszej wymianie informacji, podniesionej produktywności i silniejszych powiązaniach handlowych. Edison oferuje usługi EDI, których najważniejszym zadaniem jest integracja i automatyzacja komunikacji B2B. Dzięki platformie EDISONA możemy połączyć dowolną firmę z każdą inną niezależnie od lokalizacji, używanych standardów komunikacji i systemów informatycznych. Oferujemy kompleksowe rozwiązania dopasowane do poziomu zaawansowania firmy w zakresie komunikacji EDI i spełniamy wszystkie restrykcje prawa podatkowego.

Każdy podatnik określa sposób zapewnienia autentyczności pochodzenia, integralności treści i czytelności faktury poprzez zastosowanie dowolnych kontroli biznesowych, które ustalają wiarygodną ścieżkę audytu między fakturą a dostawą towarów lub świadczeniem usług. Gotowym rozwiązaniem jest zastosowanie technologii EDI.

8. Podstawowe rodzaje faktur

W obrocie gospodarczym funkcjonują różne rodzaje dokumentów, które na gruncie podatku od towarów i usług są uznane za faktury. Poza samą „typową” fakturą przepisy o VAT wymieniają wiele innych dokumentów, które pełnią, albo w określonych sytuacjach mogą pełnić funkcję faktury (zarówno po stronie sprzedażowej, jak i po stronie zakupowej).

ZALICZA SIĘ DO NICH:

- **faktury korygujące**

zgodnie z art. 106j ustawy o VAT, faktury korygujące wystawia się w przypadku, gdy po wystawieniu faktury:

- a) udzielono obniżki ceny w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty,
- b) udzielono opustów i obniżek cen (po dokonaniu sprzedaży),
- c) dokonano zwrotu podatnikowi towarów i opakowań,
- d) dokonano zwrotu nabywcy całości lub części zapłaty,
- e) podwyższono cenę lub stwierdzono pomyłkę w cenie, stawce, kwocie podatku lub w jakiegokolwiek innej pozycji faktury.

- **noty korygujące**

w myśl art. 106k ustawy o VAT, nabywca towaru lub usługi, który otrzymał fakturę zawierającą pomyłki, z wyjątkiem pomyłek dotyczących liczby dostarczanych towarów lub zakresu usług oraz wartości lub kwot faktury, może wystawić fakturę zwaną notą korygującą, w celu poprawienia tego błędu.

- **duplikaty faktur**

zgodnie z art. 106l ustawy o VAT, jeżeli faktura ulegnie zniszczeniu albo zaginie, podatnik na wniosek nabywcy ponownie wystawi fakturę, zgodnie z danymi zawartymi w fakturze będącej w posiadaniu podatnika. Ponownie wystawiona faktura to duplikat.

W przypadku faktur elektronicznych jest możliwość monitorowania momentu pobrania pliku faktury z serwera. Jest to zarazem dowód na dostarczenie faktury lub korekty do faktury. Jeżeli zatem udostępniamy faktury/korekty faktur, a ich odbiorca ma do nich dostęp w dowolnym momencie, to nawet jeżeli pobierze ją kilka razy to nie dochodzi do wystawienia duplikatu, bo plik nie ulega zmianie. Nie ma mowy o możliwości wystawienia duplikatu, bo klient ma dostęp do oryginału stale i bez ograniczeń czasowych.

- **faktury wewnętrzne**

od 1 stycznia 2014 roku wystawianie faktur wewnętrznych w ogóle nie jest regulowane przepisami.

Podatnicy nie mają obowiązku wystawiania faktur wewnętrznych. Nie ma też żadnych ograniczeń co do ich wystawiania. Jeżeli więc podatnik chce wystawiać faktury wewnętrzne i chce w ten sposób dokumentować np. opodatkowanie nieodpłatnego przekazania towarów, wówczas nie ma ku temu żadnych przeszkód, jednocześnie nie ma żadnych wymogów, które taka „faktura” miałaby spełniać.

- **faktury uproszczone**

zgodnie z art. 106e ust.5 pkt 3 ustawy o VAT (obowiązującym od 1 stycznia 2014 roku), jeżeli kwota należności ogółem wykazywana na fakturze nie przekracza kwoty 450 zł albo 100 euro, wówczas faktura może zawierać wyłącznie wartość brutto, pod warunkiem, że zawiera dane pozwalające określić dla poszczególnych stawek podatku kwotę podatku.

- **inne zdefiniowane w ustawie:**

faktury VAT RR, faktura VAT marża, faktury VAT – MP czy faktury WE uproszczone.

9. Kto jest zobowiązany do wystawiania faktur?

Zgodnie z art. 106b ust.1 ustawy o VAT, to podatnik jest obowiązany wystawić fakturę. Faktury wystawiają więc, co do zasady, wszyscy podatnicy podatku VAT.

Podatnikami, zgodnie z art.15 ust.1 ustawy o VAT, są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, bez względu na cel lub rezultat takiej działalności.

Z przepisów wynika więc, że obowiązek wystawienia faktury związany jest z posiadaniem statusu podatnika, czyli przesłankami obiektywnymi i jest związany z rejestracją dla celów VAT, czyli przesłankami formalnymi. Status podatnika ma bowiem każdy, kto prowadzi działalność gospodarczą, która to działalność obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody, czy czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych.

Podatnikami, zgodnie z art.15 ust.1 ustawy o VAT, są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, bez względu na cel lub rezultat takiej działalności.

Podatnicy zwolnieni z VAT są również zobowiązani wystawić fakturę, jeśli nabywca tego zarząda w przysługującym mu terminie ustawowym.

Ponadto, podatnikami są również podmioty wykonujące zwolnioną z VAT działalność (podmiotowo lub przedmiotowo), zarejestrowani dla celów VAT jako podatnicy VAT zwolnieni lub w ogóle nie zarejestrowani dla celów VAT.

Tacy podatnicy również mogą wystawiać faktury, choć nie są do tego, co do zasady, zobowiązani. W myśl art. 106b ust.2 ustawy o VAT, podatnik nie jest obowiązany do wystawienia faktury w odniesieniu do sprzedaży zwolnionej od podatku na podstawie art.43 ust.1 oraz przepisów wykonawczych dotyczących zwolnień w VAT (zwolnienia przedmiotowe oraz art.113 ust.1 i 9 ustawy VAT (zwolnienia podmiotowe, czyli zwolnienia z uwagi na wysokość obrotów).

Podatnicy zwolnieni z VAT są jednak obowiązani wystawić fakturę na żądanie nabywcy, o ile żądanie to zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy licząc od końca miesiąca, w którym dokonana została dostawa, wykonana została usługa lub otrzymano zaliczkę.

10. Rodzaje transakcji, które muszą być dokumentowane fakturą:

Zgodnie z art. 106b ust 1 ustawy o VAT, podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą następujące rodzaje transakcji:

- sprzedaż dokonywaną na rzecz innego podatnika, podatnika podatku od wartości dodanej lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem. Przez sprzedaż należy rozumieć odpłatną dostawę towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju, eksport towarów oraz wewnątrzwspólnotową dostawę towarów;
- dostawę towarów i świadczenie usług dokonywane na rzecz innego podatnika, podatnika od wartości dodanej lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem, których miejscem świadczenia jest terytorium innego państwa UE (pod warunkiem, że nabywca lub usługobiorca jest zobowiązany do rozliczenia VAT na terytorium tego innego państwa UE) lub terytorium państwa trzeciego;
Przy czym dotyczy to wyłącznie podatników, którzy mają na terytorium Polski siedzibę lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, ewentualnie stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu i to z tego miejsca dokonywana jest dostawa lub świadczenie usług.
- sprzedaż wysyłkową z terytorium kraju i na terytorium kraju dokonywaną na rzecz podmiotu innego niż podatnik, podatnik od wartości dodanej lub osoba prawna niebędąca podatnikiem;
- WDT na rzecz podmiotu innego niż podatnik od wartości dodanej lub osoba prawna niebędąca podatnikiem. W rzeczywistości chodzi tu o obowiązek wystawienia faktury dokumentującej transakcję WDT dokonywaną na rzecz osoby prywatnej, jeżeli jej przedmiotem jest nowy środek transportu. W innych bowiem przypadkach, gdy dostawa związana z transportem towaru do innego państwa UE, jest dokonywana na rzecz osoby prywatnej i jej przedmiotem nie jest nowy środek transportu, wówczas taka dostawa nie stanowi WDT, w myśl art.13 ust.2 ustawy o VAT;
- otrzymanie zaliczki, za wyjątkiem zaliczki związanej z WDT oraz transakcjami, dla których obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z art.19 ust.5 pkt 4 ustawy o VAT. Zaliczka otrzymana w związku z następującymi transakcjami nie musi być więc dokumentowana fakturą:
 - dostawy energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego,
 - usługi telekomunikacyjne,
 - usługi dotyczące gospodarki odpadami,
 - usługi najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze,
 - usługi ochrony osób oraz usługi ochrony, dozoru i przechowywania mienia,
 - usługi stałej obsługi prawnej i biurowej,
 - usługi dystrybucji energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego.

Otrzymanie zaliczek związanych z powyższymi transakcjami nie powoduje powstania obowiązku podatkowego, zgodnie z art.19a ust.8 ustawy o VAT, zatem nie muszą być one dokumentowane fakturami.

Formalnie nie ma obowiązku oznaczania faktur słowami „Faktura VAT”. Eliminacja tego wymogu stanowi dostosowanie przepisów o fakturowaniu do obowiązujących przepisów unijnych, które nie zezwalały państwom członkowskim na wymaganie tego typu oznaczenia na fakturze. Zatem każdy dokument, który będzie zawierał wszystkie niezbędne informacje, wymienione powyżej, a zawarte w art. 106e ustawy o VAT lub rozporządzeniach wykonawczych, będzie uznany za fakturę, niezależnie od jego nazwy. Fakturą będzie więc mógł być np. dokument nazwany „notą księgową” albo „dowód sprzedaży”, o ile będzie zawierał wszystkie niezbędne informacje, które musi zawierać faktura.

Przypomnieć można w tym miejscu ustawową definicję faktury, obowiązująca od 1 stycznia 2014 roku, zawartą w art. 2 pkt 31 - faktura to dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej zawierający dane wymagane ustawą i przepisami wydanymi na jej podstawie.

Nie oznacza to oczywiście, że podatnicy muszą rezygnować z oznaczenia faktur nazwami „Faktura VAT” . Artykuł 106e określa jedynie niezbędny zakres danych, jakie powinna zawierać faktura, nie ma więc żadnych przeszkód, żeby dodać elementy niewymienione w przepisach takie jak właśnie „Faktura VAT”.

Należy mieć przy tym na względzie, że ustawodawca nie zrezygnował ze specjalnego oznaczenia faktur korygujących słowami „korekta” lub „faktura korygująca”.

W przypadku faktur elektronicznych w technologii EDI, na bieżąco aktualizujemy wszystkie ustawowe elementy dokumentu, narzucone przez ustawodawcę gwarantując tym samym zgodność dokumentów ze wspólnotowym prawem podatkowym. Ponadto faktura w formie elektronicznej może zostać zdefiniowana w taki sposób, który będzie łączył elementy obowiązkowe wynikające z ustawy z elementami dodatkowymi dokumenty, zdefiniowanymi pod indywidualne potrzeby wystawcy i odbiorcy.

12. Wystawianie, przechowywanie i udostępnianie dokumentów – interpretacje MF

1. Czy możliwe jest wykorzystanie wyłącznie elektronicznego archiwizowania faktur zakupowych, które pierwotnie firma otrzymała lub będzie otrzymywać zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej?

IPPP2/443-1116/14-5/AO z 12/02/2015 (Warszawa)

Stanowisko Wnioskodawcy:

Spółka uważa, iż po wdrożeniu opisanego Systemu Archiwizacji, w celu realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 112a ustawy o VAT, będzie miała prawo do wyłącznie elektronicznego archiwizowania faktur zakupowych, które pierwotnie otrzymała lub będzie otrzymywać zarówno w formie elektronicznej jak i papierowej. Zdaniem Spółki, faktury zakupowe objęte Systemem Archiwizacji stanowią podstawę formalną do odliczenia podatku VAT naliczonego wynikającego z tych faktur zakupowych.

W ocenie Spółki, fakt zniszczenia papierowych wersji faktur zakupowych, które zostaną objęte Systemem Archiwizacji, nie będzie miał wpływu na możliwość odliczenia (bądź zachowania zrealizowanego prawa do odliczenia) podatku VAT naliczonego wynikającego z takich faktur zakupowych.

MF - stanowisko Wnioskodawcy jest prawidłowe.

2. Czy sposób przechowywania wystawianych/otrzymywanych faktur VAT wyłącznie w formie elektronicznej, przy jednoczesnym zniszczeniu papierowych wersji faktur VAT, a dotyczący faktur VAT wystawionych/otrzymanych, spełnia warunki określone w obowiązujących w tym zakresie przepisach?

IBPP3/4512-126/15/KG 6/05/2015 (Katowice)

Tym samym skanowanie faktur VAT otrzymywanych i wystawianych przez Wnioskodawcę oraz ich archiwizacja w postaci elektronicznej przy jednoczesnym zniszczeniu ich wersji papierowej, w jakiej zostały otrzymane lub wystawione **jest dopuszczalne.**

3. Czy przechowywanie przez podatnika faktur wystawionych, jak również otrzymanych od Klientów i kontrahentów, wyłącznie w elektronicznej bazie danych, po zniszczeniu wersji papierowych, będzie zgodne z ustawą Ordynacja podatkowa oraz ustawą o podatku od towarów i usług?

IPPP2/4512-1101/15-2/MAO 26/01/2016 (Warszawa)

Po zarchiwizowaniu w wersji elektronicznej, z uwagi na ilość otrzymywanych faktur po zaksięgowaniu i wprowadzeniu do elektronicznej bazy danych, a w przypadku faktur będących podstawą zapisów w księgach rachunkowych po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego, Strona zamierza niszczyć wersje papierowe ww. faktur.

MF stwierdza, że stanowisko jest prawidłowe.

4. Czy dopuszczalne jest skanowanie i przechowywanie otrzymywanych przez Spółkę za pomocą Systemu papierowych faktur oraz ich udostępnianie organom podatkowym lub organom kontroli skarbowej wyłącznie w formie elektronicznej?

1061-IPTPP3.4512.286.2016.2.MJ (Łódź)

“(…) obowiązujące regulacje prawne dopuszczają możliwość przechowywania faktur (otrzymywanych w formie papierowej) w formie elektronicznej, w dowolny sposób, jednakże sposób ten – jak wymaga ustawodawca – ma zapewniać przechowywanie faktur w podziale na okresy rozliczeniowe w sposób zapewniający łatwe ich odszukanie oraz autentyczność pochodzenia, integralność treści i czytelność tych faktur od momentu ich otrzymania do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Ponadto, podatnik zobowiązany jest zapewnić odpowiednim organom na żądanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, **bezwzględny dostęp do faktur**, a w przypadku **faktur przechowywanych w formie elektronicznej – również bezwzględny ich pobór i przetwarzanie danych w nich zawartych**. W przypadku przechowywania faktur poza terytorium kraju, podatnik jest obowiązany, **za pomocą środków elektronicznych, zapewnić dostęp on-line do tych faktur**.(…)”

Organ podatkowy zastrzegł jednak, że weryfikacja prawidłowości stosowanego przez spółkę systemu przechowywania faktur w formie elektronicznej oraz wypełnienia warunków zapewnienia autentyczności pochodzenia, integralności treści i czytelności faktur elektronicznych wymaga wiedzy specjalistycznej. Ostatecznej weryfikacji może dokonać wyłącznie właściwy organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej w toku kontroli podatkowej lub skarbowej.

13. Przepięstwa fakturowe

Od 1 marca 2017 roku weszły w życie przepisy Kodeksu karnego, wprowadzające nowe przestęstwa fakturowe oraz ewidencyjne. Co ważne, jak wynika z przepisów przejściowych wprowadzających zmiany, nieprawidłowości podatkowe w podatku VAT popełnione w starych okresach (czyli do końca 2016 r.) nie będą sankcjonowane.

NAJCZĘŚCIEJ TZW. PRZESTĘPSTWA FAKTUROWE, POLEGAJĄ NA TYM, ŻE:

1. „fakturę” na dostawę towaru lub usługi przez inny, nieznaną nabywcy (usługobiorcy) podmiot, wystawia byt fikcyjny (nie nazywajmy go „podatnikiem”), którego jedyną rolą jest wystawienie sfałszowanej faktury i nie zapłócenie podatku, a korzyścią zapłacony na jej rachunek podatek należny w cenie zakupu („słup”),

2. fakturę wystawia realnie występujący podatek, który jednak nie wykonuje w rzeczywistości fakturowanej czynności, czyli nie jest on podatnikiem z tytułu tej czynności (podmiot „podstawiony”),

3. fakturę wystawia realnie istniejący podatek, który wykonuje czynność, lecz treść faktury jest świadomie sfałszowana, aby wystawca lub nabywca (usługobiorca) uzyskał korzyść podatkową (np. zaliczyć w ciężar kosztów wydatek, mimo że jest zakupem inwestycyjnym) – nazwijmy go „tradycyjnym fałszerzem”

- Najnowszym przestęstwem, które pojawia się w Kodeksie karnym, jest „postużenie się jako autentycznymi” tego rodzaju fakturami w okolicznościach mających znaczenie dla:
- określenia należności publicznej, lub
 - zwrotu tej należności.

Inaczej mówiąc, gdy osoba prowadząca księgi podatkowe zaewidencjonuje tę fakturę dla potrzeb sporządzenia deklaracji podatkowych lub rozliczenia podatku, popełni czyn zabroniony. Aby nie popełnić przestępstwa z winy umyślnej, osoba ta musi działać w całkowitym przekonaniu, że posługuje się prawdziwą, niesfałszowaną fakturą.

Co najważniejsze, nie może godzić się na popełnienie przestępstwa biorąc pod uwagę, że ewidencjonuje dokument podrobiony lub przerobiony. Jak skutecznie zabezpieczyć się przed tym ryzykiem? Przecież tego rodzaju „faktura” nie różni się formalnie od rzetelnie wystawionego dokumentu, a wiedza osób prowadzących księgi ma ograniczony charakter co do ewidencjonowanych transakcji. Kluczem do sprawy jest dekretecja dokumentów przez osoby, które posiadają w tym zakresie dostateczną wiedzę.

Musi powstać nowy system weryfikacji i dekretacji faktur przez podatników. Dotyczyć on musi wyłącznie faktu w rozumieniu podatku od towarów i usług, gdyż tylko do nich będzie mieć zastosowanie nowe art. 270a, 271a i 277a Kodeksu karnego.

W każdej firmie musi być wypracowany wewnętrzny tryb weryfikacji tych dokumentów, który obejmować będzie w szczególności:

1. sprawdzenie, czy fakturę wystawił:

- podmiot, który w rzeczywistości wykonał czynności,
- czy podmiot ten jest realnie istniejącym podatnikiem,
- czy treść dokumentu jest zgodna z prawdą,

2. czytelną i jednoznaczną w swej treści dekretację tych dokumentów, jeśli zostały pozytywnie zweryfikowane,

3. sposób i terminy poinformowania zarządu (właściciela), gdy faktura budzi wątpliwości weryfikatora,

4. rodzaje faktur, których wiarygodność z istoty nie uzasadnia poddania ich tej weryfikacji,

5. formy oznaczania faktur, które zostały zweryfikowane pozytywnie (pieczęć i podpis albo odpowiedni zapis elektroniczny).

Zaewidencjonowanie nielegalnych dokumentów w rejestrach podatkowych oraz zadeklarowanie kwot z nich wynikających, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, prawdopodobnie będzie mieć wpływ na określenie należności publicznych lub ich zwrotów. Na podatniku spoczywa zatem powzięcie wszelkich czynności, mających na celu zapobiegnięcie popełnieniu przestępstwa. Wysokość kary jest uzależniona od wartości szkody.

Nowelizacja Kodeksu Karnego obejmuje niewielką część wystawianych faktur, tj. o min., o znacznej i wielkiej wartości (art. 115 par. 5 i 6) oraz fałszowania faktur niezależnie od wartości faktury. Najsurowsza kara przewidziana została w przypadku, gdy wartość nielegalnej faktury przewyższać będzie 10 milionów złotych – sprawcy powinni się liczyć z karą pozbawienia wolności – w najcięższych wypadkach - do 25 lat więzienia.

14. Fakty i mity

Mit: E-faktury muszą zostać wydrukowane, aby odręcznie nanieść na nich dekretację.

Fakt: Dekretowanie dokumentów elektronicznych jest czynnością niezbędną, natomiast ich wydruk do zaksięgowania nie jest konieczny. Dekrety księgowo mogą być zapisywane w sposób elektroniczny w systemach księgowo-finansowych. Należy przy tym pamiętać, że sposób dekretowania dokumentu i jego zakwalifikowania do ujęcia w księgach rachunkowych – jeśli nie jest dokonywany wprost na dokumencie - powinien zostać szczegółowo ustalony w polityce rachunkowości danej jednostki.

Mit: Do odbierania e-Faktur konieczne jest posiadanie podpisu elektronicznego.

Fakt: Przepisy rozporządzenia dotyczącego wystawiania faktur (Dz.U. z 2011 r. nr 68, poz. 360) wśród niezbędnych elementów, które muszą znaleźć się w ich treści, nie wymienia podpisu wystawcy. Oznacza to, że faktura niezawierająca takiego podpisu jest prawidłowa. Także zgodnie z art. 229 dyrektywy 2006/112/WE państwa członkowskie nie wymagają podpisywania faktur. W przypadku faktur elektronicznych problem został rozwiązany 1 stycznia 2011 r. wraz z wejściem w życie nowego rozporządzenia regulującego ich wystawianie. Wprowadziło ono dowolność formatu elektronicznego, w jakim może być przesłana faktura. Rozporządzenie nie przewiduje wymogu stosowania obligatoryjnie bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub elektronicznej wymiany danych (EDI).

Mit: Faktury muszą być przechowywane w formie papierowej.

Fakt: Faktury powinny być archiwizowane w taki sposób, aby dostęp do nich był możliwy w łatwy i szybki sposób. E-Faktury można przechowywać na dedykowanym portalu internetowym, dysku komputera lub w pamięci przenośnej, takiej jak pendrive lub płyta CD.

Mit: Aby zacząć korzystać z e-faktur, trzeba spełnić specjalne warunki i wypełnić mnóstwo dokumentów.

Fakt: Od 1 stycznia 2013 roku nie ma obowiązku wyrażania formalnej zgody na otrzymywanie e-Faktur. Wystarczy zgoda ustna lub tzw. zgoda domniemana, polegająca na tym, że jeśli nabywca opłacił pierwszą otrzymaną e-Fakturę, to znaczy, że nie wyraził sprzeciwu do otrzymywania rozliczeń takiej formie. Wówczas każda kolejna faktura będzie przesyłana klientowi jako dokument elektroniczny.

Mit: E-faktura nie jest równorzędna fakturze papierowej.

Fakt: E-faktura jest w 100 procentach tak samo ważna jak faktura papierowa i musi spełniać te same warunki, czyli posiadać wiarygodność. Wiarygodność dokumentu zapewniają trzy cechy: autentyczność pochodzenia, integralność treści i czytelność.

Mit: E-faktury muszą być drukowane w celu przedstawienia ich Urzędowi Skarbowemu.

Fakt: E-faktury powinny zostać przedstawione na wezwanie Urzędu Skarbowego w formie, która umożliwi łatwy dostęp do nich i odczytanie, czyli np. poprzez udzielnie urzędnikom autoryzowanego dostępu do archiwum faktur w chmurze lub na dysku zewnętrznym (pamięci USB lub płycie CD).

Mit: Faktura papierowa jest bezpieczniejsza.

Fakt: Faktura papierowa wysłana pocztą może łatwo trafić w niepowołane ręce. Może też ulec zniszczeniu lub zagubieniu. Dostęp do faktur elektronicznych w systemach internetowych zarządzających e-fakturami jest możliwy tylko po zalogowaniu chronionym szyfrowanym połączeniem.

Mit: Łatwiej opłacać faktury papierowe.

Fakt: Przy dokonywaniu płatności za faktury papierowe trzeba samodzielnie wypełniać druk przelewu lub iść do placówki banku albo na pocztę. To wszystko wymaga czasu, a ponadto niesie za sobą ryzyko popełnienia błędu, na przykład przy przepisywaniu numeru konta. Faktury elektroniczne, dostępne w systemach bankowości internetowej lub w portalach dostawców usług, można opłacać jednym lub kilkoma kliknięciami. System sam przepisuje numer konta i kwotę do zapłaty. Wygodną opcją dokonywania płatności jest także zlecenie stałe na koncie bankowym lub automatyczne polecenie zapłaty.

Podsumowanie - obowiązek stosowania faktur elektronicznych w zamówieniach publicznych

Możliwość wystawiania i wysyłania przez wykonawców oraz obowiązek przyjmowania przez zamawiających ustrukturyzowanych faktur elektronicznych, związanych z realizacją zamówień publicznych – to cel wprowadzonej w życie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym.

Ustawa realizuje obowiązek dla wykonawców wystawiania ustrukturyzowanych faktur elektronicznych, związanych z realizacją zamówień publicznych w rozumieniu ustawy Prawo zamówień publicznych oraz określa zasady funkcjonowania systemu teleinformatycznego (platformy elektronicznego fakturowania), służącego do wymiany dokumentów elektronicznych i ustrukturyzowanych faktur elektronicznych oraz przetwarzania i udostępniania informacji związanych z realizacją zamówień publicznych.

Główną przyczyną wdrożenia regulacji opisanych w Ustawie jest implementacja **Dyrektywy 2014/55/UE o elektronicznym fakturowaniu w dostawach publicznych**, którą w ramach negocjacji i stanowiska rządu Polska silnie wspierała.

Nowe przepisy o e-fakturach dotyczą wszystkich podmiotów, które dokonują zamówień publicznych w trybie:

- ustawy Prawo zamówień publicznych[1],
- ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym[2],
- ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane i usługi[3].

Oznacza to, że nowymi przepisami objęte są m. in. organy władzy publicznej wszystkich szczebli (w tym jednostki samorządu terytorialnego), uczelnie publiczne, państwowe i samorządowe instytucje kultury, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, spółki komunalne powołane do realizacji zadań publicznych, komunalne towarzystwa budownictwa społecznego, wybrane osoby prawne spełniające szczególne kryteria wskazane w ww. ustawach.

W świetle przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym (ustawa wchodzi w życie z dniem 18 kwietnia 2018 roku- art. 14). wszystkie te grupy podmiotów będą zobowiązane do przyjmowania e-faktur w jednolitym europejskim standardzie od dostawców towarów / wykonawców prac realizowanych w trybie zamówień publicznych. Co istotne, decyzja o wystawieniu jednolitej e-faktury zasadniczo należeć będzie tylko do dostawcy (wykonawcy), gdyż w przypadku zamówień publicznych nie będzie już wymagana zgoda nabywców na wystawianie faktur elektronicznych.

Początkowo obowiązek wystawiania jednolitych e-faktur planowano nałożyć również na wykonawców zamówień publicznych. Z tego założenia ustawodawca jednak się wycofał, a więc dla dostawców/wykonawców prac stosowanie nowych e-faktur pozostanie całkowicie dobrowolne.

Spod reżimu fakturowania elektronicznego trwale wyłączono jedynie zamówienia objęte tajemnicą ze względu na ochronę bezpieczeństwa państwa.

Warto zwrócić uwagę, że fakturowanie elektroniczne ma obowiązywać również w przypadku małych zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej progu równowartości 30 tys. euro. W tym ostatnim przypadku ustawodawca pozwala jednak wyłączyć zastosowanie e-faktur w umowie, ogłoszeniu, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub innym dokumencie rozpoczynającym postępowanie o udzielenia zamówienia publicznego.

W dniu 17 października 2017 roku Komisja Europejska opublikowała w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej odniesienie do normy europejskiej EN 16931 (Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2017/1870 z dnia 16 października 2017 roku). Zgodnie z art. 11 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego z dnia 16.04.2014 roku 2014/55/UE w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach – Państwa członkowskie nie później niż w terminie 18 miesięcy od opublikowania normy europejskiej dotyczącej fakturowania elektronicznego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – przyjmują, publikują i stosują przepisy niezbędne do wykonania zawartego w art.7 obowiązku dotyczącego odbioru i przetwarzania faktur elektronicznych.

W przypadku Polski przyjęto, że ustawa o fakturowaniu elektronicznym w zamówieniach publicznych wejdzie **w życie z dniem 18 kwietnia 2019 roku** z wyjątkiem art. 9 ust. 3 i art. 13, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

Podpisana dnia 19 listopada 2018 roku ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym jest równocześnie formą wprowadzenia przepisów Dyrektywy 2014/55/UE do polskiego porządku prawnego.

Koniecznością staje się dokonanie zmian w sferze technicznej jednostek sfery publicznej umożliwiające terminowe wdrożenie regulacji prawnych. Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii we współpracy z instytutem Logistyki i Magazynowania przystąpiło do realizacji projektu „**Platforma pośrednicząca elektronicznego fakturowania dla sfery finansów publicznych**”.

Śmiało możemy już dzisiaj stwierdzić, że faktura elektroniczna nie jest chwilową modą lecz trwałym trendem. Obowiązek elektronicznego fakturowania w zamówieniach publicznych niewątpliwie przełoży się na wzrost wykorzystania e-faktur w obrocie gospodarczym poprzez standaryzacje formatu i procedur. Automatyzacja procesów księgowych – możliwych dzięki ustrukturyzowanej e-fakturze – przyniesie firmom oszczędności wynikające ze skrócenia procesów administracyjnych. Faktury elektroniczne już wkrótce będą traktowane jako powszechnie stosowany standard.

[1] Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 ze zm.

[2] Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1834 ze zm.

[3] Ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, Dz. U. z 2016 r., poz. 1920

Krajowy System e-Faktur (KSeF) – co to oznacza dla przedsiębiorcy?

KSeF to platforma tworzona przez Ministerstwo Finansów do wystawiania i otrzymywania faktur drogą elektroniczną. W początkowym okresie faktury ustrukturyzowane będą funkcjonowały w obrocie gospodarczym jako jedna z dopuszczalnych form dokumentowania transakcji, obok faktur papierowych.

Zaletą wprowadzenia KSeF ma być m.in. automatyzacja procesu związanego z przeprowadzaniem kontroli podatkowych – skrócenie ich czasu i mniejsze zaangażowanie w to przedsiębiorców. Sprawdzamy, jaki jest status trwających prac legislacyjnych.

Co to jest KSeF?

KSeF, czyli Krajowy System e-Faktur to system, który będzie służył do rejestrowania, odbierania i przechowywania faktur w ustrukturyzowanej formie. Gromadzone w nim e-faktury będą oznaczane numerem identyfikacyjnym (przydzielanym przez system), będzie również weryfikowana zgodność z określonym wzorem faktury i poprawność danych. Jak zapowiada Ministerstwo Finansów, jeśli nowe rozwiązanie się sprawdzi, może zastąpić dotychczasowe JPK.

Testowanie systemu

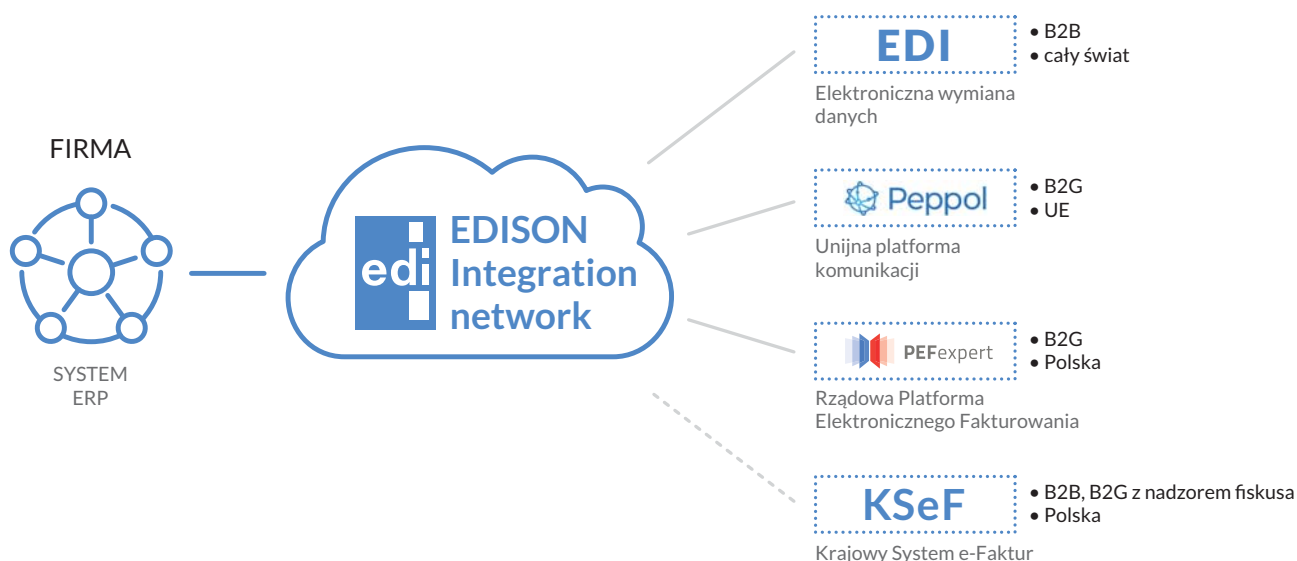
Ministerstwo Finansów chce wspólnie z biznesem testować nowe rozwiązanie tak, aby jak najwięcej firm korzystało w pełni z e-faktury w 2022 r. Testowanie rozpoczęło się 7 października 2021 r. Tego dnia Ministerstwo Finansów opublikowało na swojej stronie komunikat o rozpoczęciu testów Krajowego Systemu e-Faktur. Do testowania mogą przystąpić podmioty zajmujące się rozwojem oprogramowania do fakturowania. Pilotaż będzie dostępny dla wszystkich chętnych – udział w nim nie wymaga oficjalnego zgłoszenia.

Celem pilotażu jest przetestowanie nowego rozwiązania przez zainteresowane podmioty zajmujące się rozwojem oprogramowania do fakturowania. Pilotaż ma umożliwić dostosowanie systemów informatycznych do wdrożenia Krajowego Systemu e-Faktur, który zostanie udostępniony przez Ministerstwo Finansów w styczniu 2022 r. w wersji fakultatywnej. Faktury wystawione podczas testów nie będą wywierać żadnych skutków prawnych. Po określonym czasie będą usuwane z systemu. W środowisku testowym Ministerstwo Finansów zaleca używanie anonimowych danych.

Wyzwania związane z KSeF

Tak jak zostało wspomniane powyżej, od stycznia 2022 r. polscy przedsiębiorcy będą korzystać z e-faktury dobrowolnie. Będzie to jedna z dopuszczalnych form dokumentowania sprzedaży, obok faktur papierowych i obecnie już funkcjonujących w obrocie gospodarczym faktur elektronicznych. Oznacza to, że dotychczasowe formy fakturowania wciąż będą obowiązywały. Ministerstwo Finansów informuje także, że od 2023 r. korzystanie z e-faktur będzie już przetestowane, a co za tym idzie, obowiązkowe.

KSeF nie będzie przewidywał możliwości wystawiania i przesyłania not korygujących w postaci ustrukturyzowanej do faktur ustrukturyzowanych ze względu na ich specyfikę, tj. okoliczność, że faktury te wymagają akceptacji odbiorcy pierwotnej faktury. W KSeF nie będzie też możliwe wystawienie faktur, w odniesieniu do których odrębne przepisy przewidują brak obowiązku ujęcia numeru, za pomocą którego sprzedawca zidentyfikowany jest na potrzeby podatku lub danych umożliwiających jednoznaczną identyfikację nabywcy. Nie będzie także możliwości wystawiania VAT RR ani faktur pro forma. Są to realne problemy, z którymi będą mierzyli się podatnicy bez względu na termin wdrożenia systemu.

KSeF a PEF

Być może odpowiedzi na powyższe pytania przyniesie trwający okres testowania platformy KSeF. W oczekiwaniu na te zmiany warto już teraz sprawdzić, jak działa funkcjonująca od 2019 roku ogólnopolska Platforma Elektronicznego Fakturowania PEF. Przypomnijmy, platforma PEF realizuje cel przyjmowania faktur elektronicznych na linii instytucje publiczne a biznes. Cel ten wynika z wypełnienia nałożonego na Polskę i inne kraje członkowskie Unii Europejskiej obowiązku wdrożenia Dyrektywy 2014/55/UE w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych.

SAFE Portal

Wysyłaj, odbieraj i archiwizuj - bez papieru

Gdy **wystawiasz faktury**

Zasilasz **SAFE PORTAL** e-fakturami EDI, bezpośrednio ze swojego systemu informatycznego, a odbiorcy mogą pobrać je w najwygodniejszej dla siebie formie.

Gdy **odbierasz faktury**

Dostawcy mogą przekazać Ci e-faktury na trzy sposoby:

Bezpieczeństwo

Redukcja kosztów

Stały dostęp online

Usprawnienie rozliczeń podatkowych

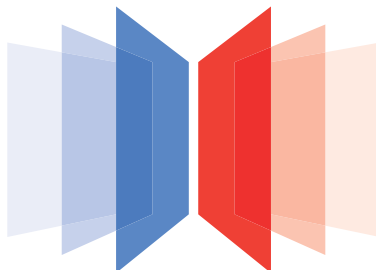
Zgodność z ustawą o VAT

Ochrona przed fałszerstwem

PEF Expert

operator Platformy Elektronicznego Fakturowania

SOFTIQ

e-mail: info@edison.pl
tel. +48 12 21 32 300

www.edison.pl

www.softiq.pl

Gwarancja bezpieczeństwa danych potwierdzona certyfikatami ISO

EDISON S.A.
Dobrego Pasterza 122A
31-416 Kraków / Poland
+48 12 21 32 300
www.edison.pl

Edison is a member of EDITEL Group

editel

Aby poznać szczegóły oferty, skontaktuj się z naszym Działem Handlowym

T +48 12 21 32 303
E sales@edison.pl